

مننژیت چیست ؟

اطراف مغز و نخاع توسط یک لایه به نام مننژ پوشانده شده است، به التهاب این لایه مننژیت گفته می شود. علل مننژیت عبارتند از: باکتری ها، ویروس ها و عوامل غیر عفونی. مننژیت ویروسی شایع ترین و کم خطرترین نوع مننژیت است. مننژیت ویروسی به آسانی بهبود می یابد و عوارض جدی به جا نمی گذارد اما مننژیت باکتریایی خطرناک می باشد و معمولاً بیماران دچار عوارض جدی مغز می شوند. مننژیت ویروسی در کودکان زیر ۱۵ سال و مننژیت باکتریایی در نوزادان و شیرخواران زیر ۲ ماه بیشتر دیده می شود.

علائم

علائم در نوزادان معمولاً مبهم است و ممکن است با بیماری های دیگر اشتباه شود، در واقع در این گروه تشخیص علائم مشکل می باشد. به طور کلی علائم در نوزادان عبارتند از:

تب، تحریک پذیری، بی قراری، بی اشتها، استفراغ، کاهش اشتها، برآمده شدن ملاحظ، بی حالی، دانه های قرمز و ریز جلدی و تشنج.

علائم در کودکان و بزرگسالان عبارتست از:

تب، سردرد، تحریک پذیری، تهوع و استفراغ، ترس از نور، درد مفاصل و عضلات، دل درد، گیجی، بروز، دانه های قرمز و ریز جلدی و سفتی گردن، کاهش سطح هوشیاری و گاهی گلو درد.

تشخیص :

تشخیص هر چه سریعتر مننژیت بسیار مهم است و در پیش آگهی بیماری نقش بسیار مهمی دارد؛ در واقع بیمار باید هر چه سریع تر توسط پزشک معاینه گردد و درمان شروع شود. قطعی ترین راه تشخیص مننژیت و به ویژه تشخیص نوع آن؛ کشیدن مایع مغزی نخاعی (گرفتن آب کمر) و انجام آزمایش های مربوطه بخصوص کشت مایع مغزی نخاعی می باشد. جواب آزمایش تجزیه مایع مغزی نخاعی چند ساعت بعد مشخص می شود و اما جواب کشت چند روز بعد آماده می گردد و باید پی گیری شود.

درمان :

به محض بروز علائم باید به پزشک مراجعه شود. درمان بر اساس جواب آزمایش ساده تجزیه ساده مایع مغزی نخاعی انجام می شود اما جواب کشت نیز باید پی گیری شود و ممکن است بر اساس آن نوع آنتی بیوتیک تغییر کند. در صورتیکه تشخیص مننژیت ویروسی باشد به درمان خاصی نیاز نیست به استثنا ویروس هرپس که باید

داروی ضد ویروس تزریق شود. هدف از درمان در مننژیت ویروسی تسکین علائمی مثل تب و سر درد می باشد که معمولاً جهت رفع آن استامینوفن تجویز می شود اما در مننژیت باکتریایی باید درمان هر چه سریعتر با آنتی بیوتیک شروع شود. همچنین در صورت بروز عوارض مثل تشنج و افزایش فشار مغز داروهای مربوطه تجویز می شوند.

عوارض مننژیت

مننژیت ویروسی معمولاً بدون عارضه خاتمه می یابد و تمام علائم در طول ۵ تا ۱۴ روز از بین می روند. در بعضی افراد ممکن است احساس خستگی و سردرد تا مدتی طول بکشد. اما مننژیت باکتریایی عوارض جدی ایجاد می کنند که عبارتند از: آسیب جدی مغز و در نتیجه بروز مشکلات ذهنی و اختلالات یادگیری، کوری، کاهش شنوایی و یا کری، هیدروسفال (افزایش حجم مایع مغزی نخاعی) و مرگ.

پیشگیری از مننژیت :

مننژیت ویروسی و باکتریایی از طریق تماس مستقیم با ترشحات تنفسی و حلق منتقل می شود. هر دو نوع مننژیت در افرادی که ضعف سیستم ایمنی دارند بیشتر دیده می شود. فقر بهداشت و همچنین زندگی در مکان های شلوغ مثل خوابگاه ها خطر ابتلا را بیشتر می کند. مننژیت باکتریایی در زمستان و اوایل بهار شایع تر است. در مننژیت باکتریایی بهترین راه پیش گیری واکسیناسیون در دوران شیرخوارگی است (این واکسن جزو برنامه واکسیناسیون در ایران نمی باشد).

فرضی

مرکز آموزشی درمانی نمازی
واحد آموزش ضمن خدمت

مننژیت

PT-HO-248

گردآورندگان: عظیمه عباسیان کارشناس ارشد پرستاری

رضیه مآکولاتی کارشناس پرستاری

بازنویس: اشرف معماویاده کارشناس ارشد NICU

استاد علمی: دکتر عبدالکریم رهمانیان متخصص جراحی

مغز و اعصاب

۱۳۹۵

اطرافیان و مراقبین بیماران مبتلا به مننژیت جهت پیش گیری از مننژیت باید به نکات زیر توجه کنند:

- از بوسیدن مبتلایان خودداری کنید .
- بعد از هر تماس با فرد مبتلا دست ها به خوبی با آب و صابون شسته شوند.
- در مورد مننژیت ویروسی باید بعد از تماس با کهنه شیرخواران، دست ها به خوبی شسته شوند. زیرا ویروس از طریق مدفوع دفع می شود و احتمال دارد از طریق دست های آلوده به دهان منتقل شود و اطرافیان را مبتلا کند.
- در مورد مننژیت باکتریایی باید فرد مبتلا تا حدود ۴۸ ساعت پس از شروع آنتی بیوتیک در اتاق جداگانه در بیمارستان بستری شود و مراقبین بیماران از ماسک استفاده کنند. پس از این زمان نیازی به جداسازی نمی باشد.
- افرادی که تماس نزدیک با بیماران مننژیت باکتریایی بخصوص ترشحات تنفسی آن ها داشته اند باید جهت پیش گیری، آنتی بیوتیک مصرف کنند.
- افرادی که طحال خود را از دست داده اند، باید هر ۵ سال واکسن مننژیت تزریق کنند.

منابع:

1- Bacterial Meningitis in Chidldren. Avaibale from:

http://www.mdconsult.com/das/pdxmd/body/191977540-3/975561216?type=med&eid=9-u1.0-1_mt_1010358#2453878. Accessed March 2010.

2- Viral Meningitis. Avaibale from:

http://www.mdconsult.com/das/pdxmd/body/191977540-8/975624774?type=med&eid=9-u1.0-1_mt_1014562. Accessed March 2010.

3-Meningitis. Avaibale from:

<http://www.mdconsult.com/das/patient/body/191977540-9/975626442/10041/31198.html>. Accessed March 2010.

<http://www.mdconsult.com/das/patient/body/191780383-6/975050299/10041/32874.html>

4- Aseptic Meningitis. Avaibale from:

<http://www.mdconsult.com/das/patient/body/191977540-9/975626442/10041/32874.html>. Accessed March 2010.

5- Meningitis. Avaibale from:

<http://www.cdc.gov/meningitis/about/faq.html>. Accessed March 2010.